

FUNDACJA NA RZECZ ENERGETYKI ZRÓWNOWAŻONEJ

Warszawa, 2 stycznia 2013 r.

Stanowisko FNEZ w nawiązaniu do stanowiska Ministra Gospodarki do uwag zgłoszonych do projektu ustawy o odnawialnych źródłach energii przez Ministra Skarbu Państwa w sprawie wysokości wsparcia dla morskich farm wiatrowych

W związku z odrzuceniem przez Ministra Gospodarki (MG) propozycji poprawki do projektu ustawy o odnawialnych źródłach energii, zgłoszonej przez Ministra Skarbu Państwa (MSP), zwiększającej wysokość współczynnika korekcyjnego dla elektrowni wiatrowych zlokalizowanych na obszarach morskich (MFW) z 1,8 na 2,1, Fundacja na rzecz Energetyki Zrównoważonej (FNEZ) przedstawia następujące stanowisko.

FNEZ w pełni popiera poprawkę zgłoszoną przez MSP, podwyższającą wysokość współczynnika korekcyjnego dla morskich farm wiatrowych do wysokości 2,1. Taka wysokość wsparcia jest zgodna z wynikami ekspertyz branżowych i postulatami branży wyrażanymi od początku prac nad ustawą o OZE, w zakresie niezbędnej wysokości wsparcia dla MFW.

Nie prawdą jest twierdzenie MG w uzasadnieniu do odrzucenia tej poprawki, jakoby „wysokość współczynnika korekcyjnego na poziomie 1.8 była wyższa od pierwotnie zgłaszanego przez branżę energetyki wiatrowej”. W „Analizie wymaganego poziomu wsparcia dla morskich elektrowni wiatrowych w Polsce w perspektywie do 2025 roku” ze stycznia 2012 roku, autorstwa ekspertów FNEZ zostało wykazane, że niezbędna wysokość współczynnika korekcyjnego dla MFW na polskich obszarach morskich wynosi 2,1. Raport z tej analizy został wskazany przez MG w uzasadnieniu do projektu ustawy jako materiał źródłowy dla ustalenia wysokości wsparcia dla MFW. Wysokość współczynnika na tym samym poziomie potwierdził także aneks do wykonanej analizy, z listopada 2012 roku, w ramach którego zaktualizowano dane rynkowe oraz parametry systemu wsparcia, zgodne z najnowszym projektem ustawy. Analiza FNEZ była szeroko konsultowana z większością wiarygodnych krajowych i zagranicznych inwestorów, przygotowujących projekty morskich farm wiatrowych w Polsce, w tym zwłaszcza z tymi, którzy uzyskali pierwsze pozwolenia na wznoszenie MFW w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej lub mają doświadczenie w realizacji i eksploatacji MFW na innych rynkach (PGE Energia Odnawialna,

Kulczyk Investments, a także EDP Renewables, Iberdrola Renewables, DONG Energy, DNV). Wnioski, co do wysokości wsparcia dla MFW poparły także Polskie Towarzystwo Morskiej Energetyki Wiatrowej i Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej. Nie jest branży znany żaden inny kompleksowy raport na temat kosztów MFW na polskim rynku, ani żadne inne stanowisko organizacji branżowej wskazującej na inny oczekiwany poziom wsparcia dla MFW.

MG, w uzasadnieniu do swojego stanowiska pisze, że „do określenia wysokości współczynnika korekcyjnego dla morskich farm wiatrowych Ministerstwo Gospodarki wykorzystało dostępne analizy międzynarodowe, jak również nawiązano współpracę z podmiotami mającymi doświadczenie w przedmiotowym obszarze.” Ministerstwo nie wymienia jednak o jakie analizy i podmioty chodzi. FNEZ, wyliczając wysokość wsparcia dla MFW na polskich obszarach morskich opierała się na następujących publikacjach:

- Dane EWEA: strona internetowa, raporty: Pure Power, EWEA, 2009, The Economics of Wind Energy, EWEA, 2010
- Europe's onshore and offshore wind energy potential, EEA technical report, 2009
- Offshore wind. Forecasts of future costs and benefits, Renewable UK, BVG Associates, 2011
- Study of the cost of offshore wind generation, Offshore Design Engineering, 2009
- Review of the generation costs and deployment potential of renewable electricity technologies in the UK, Department of Energy and Climate Change, 2011
- Costs of low-carbon generation technologies, Committee on Climate Change, Mott MacDonald, 2011
- Morski wiatr kontra atom, Greenpeace, IEO, 2011
- Offshore Wind in Europe, KPMG, 2010
- Cost of and financial support for offshore wind, Ernst & Young, 2009.

Wzięto także pod uwagę dostępne publicznie historyczne dane w zakresie poziomu kosztów inwestycyjnych (CAPEX) jak i kosztów operacyjnych (OPEX) związanych z budową i eksploatacją morskich elektrowni wiatrowych funkcjonujących na obszarze morza Bałtyckiego i Północnego, m.in.: Burbo Bank, Lillgrund, Robin Rygg, Middelgrund, Horns Rev I, Samsø, North Hoyle, Nysted, Scroby Sands, Kentish Flats, Avedore Holme, Rhyl Flats, Gunfleet Sands, Rodsand II, Thanet, Ormonde, EnBW Baltic I.

W ostatniej wersji raportu FNEZ zaktualizowano dane na temat kosztów MFW na podstawie najnowszego raportu, opublikowanego przez The Crown Estate, państwową instytucję zarządzającą największym światowym rynkiem morskiej energetyki wiatrowej – w Wielkiej Brytanii, z maja 2012 roku. Raport ten wskazuje, że CAPEX dla MFW jest obecnie o 1 mln euro/MW wyższy niż przyjęty przez Ministra Gospodarki. Ponadto, na potrzeby wykonywanej analizy, FNEZ dokonała prognozy kosztów dla każdego ze złożonych 62 wniosków o wydanie decyzji lokalizacyjnej dla MFW na polskich obszarach morskich, w celu oceny wpływu dwóch najistotniejszych czynników kosztotwórczych, jakimi są odległość od brzegu i głębokość posadowienia elektrowni wiatrowych na morzu. Twierdzenie MG, że podmioty z branży próbują dziś wykazać, że wysokość wsparcia w ustawie jest zbyt niska ze względu na chęć osiągnięcia przez nie nieuzasadnionych, ponadprzeciętnych zysków jest nie tylko sprzeczne z rzeczywistością, ale wręcz obraźliwe dla

przedstawicielei branży, którzy starają się w sposób w pełni transparentny rzetelnie wyliczyć poziom wsparcia, który zapewni konkurencyjność i efektywność systemu wsparcia.

Stanowisko Ministra Gospodarki jest tym bardziej nieuzasadnione, w kontekście kolejnego błędnego założenia przyjętego przez Resort, a mianowicie rzekomego określenia stopy zwrotu zainwestowanego kapitału dla morskich farm wiatrowych na poziomie IRR=25%. FNEZ w każdym ze swoich stanowisk i analiz wskazywała urzędnikom MG, że przyjęte przez nich parametry kosztów i wysokości wsparcia dla MFW w żaden sposób nie pozwalają na osiągnięcie IRR=25% i wymaga to albo pilnej korekty przyjętych założeń, albo posiadanego modelu obliczeniowego.

Minister Gospodarki w Ocenie Skutków Regulacji do Ustawy pisze: *"W przyjętym okresie inwestycja powinna zapewniać zwrot kapitału własnego, spłatę kredytu oraz wewnętrzną stopę zwrotu z kapitału własnego (IRR) na poziomie ok. 25% netto"*. Założenie to jest jednak wewnętrznie sprzeczne, gdyż stopa zwrotu z kapitału własnego to nie jest IRR. IRR w przypadku projektów, które są finansowane długiem (debt) i kapitałem własnym (equity) to WACC (średnioważony koszt kapitału). Jest przy tym oczywiste, że żaden inwestor nie sfinansuje morskiej farmy wiatrowej, o średnim koszcie całkowitym inwestycji na poziomie 12-15 mld PLN, z kapitału własnego. Samo ministerstwo w OSR wszak pisze: *"Finansowanie inwestycji odbywa się w 30% ze środków własnych i w 70% ze środków zewnętrznych obciążonych 15-letnim kredytem komercyjnym o koszcie 8% w skali roku (WIBOR6M + marża) z ratami równymi."* Przy uwzględnieniu takiego założenia, docelowy IRR (WACC) wyniósłby 13,1%, ale przy założonych przez ministerstwo parametrach CAPEX, OPEX i produktywności i współczynniku korekcyjnym 1,8, IRR wynosi od 8% do 11%, w zależności od zastosowanego modelu. Przyjęcie IRR na poziomie 25% wymagałoby określenia współczynnika korekcyjnego na poziomie ponad 4. Ministerstwo powinno więc bezzwłocznie odpowiedzieć na pytanie, czy przyjęte 25% to wewnętrzna stopa zwrotu z projektu, tj. taka stopa dyskonta przy której zdyskontowana wartość przepływów pieniężnych netto (NPV) wynosi 0, czy też jest to koszt kapitału własnego (cost of equity), który powinien być wykorzystany do obliczenia średnioważonego kosztu kapitału zgodnie z pozostałymi danymi z OSR?

FNEZ przyjęła w swoich analizach IRR na poziomie 12%, a więc na takim samym poziomie, jak przyjęty przez MG dla pozostałych technologii OZE. Osiągnięcie takiego IRR wymaga określenia współczynnika korekcyjnego na poziomie 2.1. Oznacza to, że dalsza argumentacja ministerstwa jakoby: *„Realizacja wniosku MSP w procesie notyfikacji mogłaby spowodować uznanie tego wsparcia za pomoc publiczną niezgodną z zasadami wspólnego rynku, co skutkowałoby koniecznością jej zwrotu. Niemniej jednak, należy zauważyć, iż obecnie KE uważnie przygląda się wysokości wsparcia dla OZE w poszczególnych państwach członkowskich, dostrzegając, iż wsparcie w wielu przypadkach jest zbyt wysokie. Powyższe może skutkować brakiem zgody KE na tak zaproponowane współczynniki korekcyjne dla morskiej energetyki wiatrowej (na poziomie 2.1), gdyż są one nieadekwatne do ponoszonych kosztów."* – jest pozbawiona jakichkolwiek podstaw.

Należy ponadto zauważyć, że zgodnie z planami inwestorów oraz wydanymi warunkami przyłączenia dla pierwszych projektów MFW na polskich obszarach morskich, tego typu instalacje nie zostaną oddane do użytku przed rokiem 2020. Oznacza to, że określenie wysokości wsparcia dla MFW w ustawie na poziomie 2,1, na lata 2014-2018, nie spowoduje żadnych kosztów i obciążeń

systemu wsparcia. Pierwszy prąd z MFW może w Polsce popłynąć w roku 2020, a więc i pierwsze świadectwa pochodzenia dla MFW popłyną w kolejnej perspektywie wsparcia. Jeżeli jednak, już w pierwszej perspektywie, wysokość wsparcia dla MFW będzie niższa niż niezbędna dla zapewnienia opłacalności inwestycji i nie będzie konkurencyjna dla wysokości wsparcia dla MFW na rynkach zagranicznych, żaden z inwestorów nie podejmie się przygotowania projektów tego typu. Są to bowiem projekty nie tylko bardzo ryzykowne i kosztowne na etapie realizacji, ale także na etapie przygotowania. Podtrzymanie stanowiska MG w sprawie wysokości wsparcia dla MFW na poziomie współczynnika 1,8 spowoduje wstrzymanie przygotowywanych inwestycji, co przełoży się na straty budżetu państwa w wysokości nawet 1 mld zł z tytułu niezyskanych wpłat za wydanie pozwoleń na wznoszenie morskich farm wiatrowych.

Biorąc pod uwagę powyższe fakty, Fundacja na rzecz Energetyki Zrównoważonej apeluje do Ministra Skarbu Państwa o podtrzymanie uwagi do projektu ustawy o odnawialnych źródłach energii polegającej na zwiększeniu współczynnika korekcyjnego dla morskich farm, wiatrowych do poziomu 2,1, a do pozostałych Członków Rady Ministrów o poparcie tej poprawki.

Ponadto, FNEZ apeluje do Ministra Gospodarki o bezzwłoczne wskazanie modelu finansowego oraz źródeł informacji, na podstawie których określił, że współczynnik korekcyjny 1,8, przy aktualnych kosztach inwestycyjnych, zapewnia dla morskich farm wiatrowych zwrot zainwestowanego kapitału na poziomie IRR=25% i podjęcie dyskusji z przedstawicielami branży na temat faktycznych kosztów i wymaganego poziomu wsparcia dla MFW.

Prezes Zarządu

Maciej Stryjecki